דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך אונד קאסטעט זאממט „פריטאג-ביילאגע“ נור:
גאנץ-יעהריג 8 גולדען, האלב-יעהריג 4 גולדען, פיערטעל-יעהריג 2 גולדען.

Neue Jüdische Pester Zeitung.

נייע יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג . . . 8 גולדען ע. וו.
האלביעהריג . . . 4 גולדען ע. וו.
פיערטעליעהריג . . 2 גולדען ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיערטעליעה' 2 גולד.50 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן כאן יעדען טאג
פ ר אנומעריר ען.
דער פ'ענוסעראציאנס-פ'ס בלינגט פיר דעם עסטאנגע דעם ערסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדט זיך אין דער בוכהאנדלונג דעם מאריין בוריאן,
בודא-פעסט (מאראקקאנערגאס)
וואחין מאן אויך דיא פ'ענוסעראציאנס-גאלדער צו יענדען בליעפעג.

Nr. 56, ערסטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג, טו' אלול ה'תרמ"ד. Budapest, den 5. September 1884.

דייטשלאנד אונד פראנקרייך.

— פאליטישע אנגעהערונג צווישען ביידען שטאאטען. —

הייטע האבען ווייר דען 5-טען סעפטעמבער, אם 2-טען סעפטעמבער דעם יאהרעס 1870 וואר דער טאג פאן סעדאן, אן וועלכעם דיא דייטשען וואפפען איבער דיא פראנצאזען איינען עוויג דענקווירדיגען, רוהמרייכען זיעג ערראונגען האבען. צוויי טאגע שפעטער, אם 4-טען סעפטעמבער, וואורדע דיא רעפובליק אין פראנקרייך פערקונדעט.

דער 2-טע סעפטעמבער, אלס דער טאג דער ניעדערלאגע פאן סעדאן, וואר גלייכזאם דער שטערבע-טאג דעס נאפאלעאנישען קאיזערריכס. אבער עבען דעסהאלב קאנן דיעס וועלטגעשיכטליכע עראייגניס ניכט אלס ווירקליכע ניעדערלאגע דער פראנצאזען בעטראכטעט ווערדען, דא אום דיעזעס עראייגניססע דיא פראנצאזישע רעפובליק הערפאָרגינג. איינע ניעדערלאגע יעדאָך, וועלכע איינעס שטאאטעס דיא רעפובליקאנישע פריהייט איינטראגט, קאנן דאָך אונמאָגלך אלס טהאטזאָכליכע ניעדערלאגע געלטען, וועלכע מאן דעם פינדע ניכט פערגעססען קאנן אונד וועלכע גלייכזאם נאך דאכע שרייט.

אם יאהרע 1866 האט אונזערע מאָנארכיע עבענפאלס זיטענס דער דייטשען ארמעען בייא קאָנינגראָטץ איינע רעכט עמפפינדליכע ניעדערלאגע ערליטטען. דער טאג פאן קאָנינגראָטץ וואר דער שטערבע-טאג דעס אבזאלוטען רעגיערונגס-זיסטעמס. דער גייסט דער פריהייט היעלט זיינען פערליכען איינצוג אין אונזערע מאָנארכיע; ווייר עריעלטען איינע קאָנשיטוציאָן, אין פארלאמענט, איינע פערפאנטוואָרטליכע רעגיערונג; קוריץ, ווייר עריעלטען אללעס, וואס איין פרייער שטאאט בעזיטצען מוס.

אונד דעסהאלב קאם עס דעגן אויך, דאס ווייר אונס מיט דייטשלאנד אויסזאָהנטען אונד מיט דיעזעם שטאאטע, דער אונס איינע זאָלך עמפפינדליכע ניעדערלאגע בערייטעט האט. זאָגאר אין איינינגעס אויפרייכטיגעס אונד דויערנדעס בינדנים איינגעגעגען, ווייר פערצייהען דעמזעלבען הערצליך גערנע דיא אונס צוגעפינטע ניעדערלאגע, נאכדעם דיא פאָלקער אונזערער מאָנארכיע עבען דיעזער ניעדערלאגע אי ה ר ע פ ר י ה י י ט צו פערדאנקען האבען!

נון זעהען ווייר יא דאס גלייכע פערהאלטנים, וועלכעס ווייר בייא דער בעפאלקערונג אונזערער מאָנארכיע ערבליקען, אויך בייא דער בעפאלקערונג פראנקרייכס. ווייר האבען צוויי פראָווינצען, ו ו ע נ ע ד י נ ג אונד מ א ל ו א נ ד, פערלאָרען, וועהרענד פראנקרייך ע ל ז א ס אונד ל א ט ה ר י נ ג ע ן איינגעבייסט האט. אונזער שטאאטס-געביעט האט איינע איינבוסע אן צוויי פראָווינצען ערליטטען; אויך דאס פראנצאזישע שטאאטס-געביעט איזט אום צוויי פראָווינצען פערקירצט וואָרדען. ווייר האבען אבער דיעפיר דיא קאָנשטיטוציאָנעללע פריהייט, דיא פראנצאזען דאנעגען דיא רעפובליקאנישע פריהייט ערהאלטען. דיא צייט היילט אללע וואונדען. פערצעהן יאהרע זינד זייט דעם פערהאָנגנים אללען טאגע פאן סעדאן פערשטריכען, דיא פראנצאזען בעגינגען איינצוזעהען, דאס איינגעטליך ניכט פראנקרייך, זאָנדערן דאס נאפאלעאנישע קאיזער-רייך בייא סעדאן פיר אללע צייטען צו באָדען געוואָרפען וואורדע, מיט איינעם וואָרטע: דיא פראנצאזען האבען אויף דעם בלוט-געטראָנקטען שלאכט-פעלדע פאן סעדאן איהרע פ ר י ה י י ט ערראונגען!

מאן קאנן וואָהל ניכט בעהויפטען, דאס פיר דיא נאָכסטע צייט איין פראנצאָזיש-דייטשעס בינדנים אין איינזיכט שטעהט. אללין זאָ פיעל איזט בעשטיממט, דאס דיא געהאָסס'נגקייט צווישען דען ביידען שטאאטען גאָנצליך געשוואונדען איזט, אונד דאס זעלבע אלס גוטע נאכבארן געבען איינאנדער בעשטעהען קאָנען. דאס דיעס דער פאלל, דאס האט זיך ערסט אין לעטצטערער צייט אויפגאָנצענדסטע געצייגט. בעקאנטליך בעגינג איין פאבעל-הויפע אין פאריז דיא טהאָרהייט, איינע דייטשע פאהנע פאן איינעם אפפענטליכען האָטעל הערא בצווייסען אונד צו בעשימפפען. דאס העטטע לייכט, וועגען דער ליידענשאפטליכע האס צווישען דען ביידען שטאאטען נאָך פאָרהאנדען ווערע, צו איינעם נייען בלוטיגען קריעג פיהרען קאָנען. אל-לין מיניסטער-פראָזידענט פ ע ר ר י האטטע זיך בעאיילט, פאָר דעם דייטשען געזאנדטען אין פאריז זיין טיעפעס בעדויערן איבער דיעזען בובענג-שטייך צום אויסדרוקע צו בריינגען. אויך אין בערלין זאה מאן איין, דאס מאן דאָך דיא רעגיערונג דער פראנצאָזישען רעפובליק ניכט פיר איין פערברעכען פערענטוואָרטליך מאכען קאנן, וועלכעס איינינג אונגעצאָגענע גאסטנג-יונגען אונד בעטרונקענע ארבייטער פערא'יבט האבען.

שאן דער פריעדליכע אויסגאנג דיעזעס פאלליעס צייגט צור גענוגע פאן דעם פריינדליכען גייסטע, וועלכער צווישען דען ביידען שטאאטען הערשט. אונד זאָ איזט עס ערקלערליך, דאס פראנקרייך בייא זיינעם קריעגס-צוג געגען בינא אם איבערנאָממען האט, דיא דארטיגען דייטשען אונטערטהאנען עבען זאָ צו שטצען, וויא דיא פראנצאָזישען. דיעזע פערפליכטונג בילדעט וואָהל נאָך איממער קיין זאָגענאנגטעס בינדנים; אללין איין פערטראָג פיר דיעזען איינצעל-פאלל קאנן איממערהין דיא גרונדלאגע בילדען, אויף דעם דאס ווערק דעס פריעדענס וויי-טער אויסגעבויט ווערדען קאנן!

ווייר האבען פאָר קורצעס ערוועהנט, דאס דער פראנצאָזישע געזאנדטע אין בערלין, בארון קאָר-צ ע ל, זיך נאך וו א ר צ י ן בעגעבען האטטע, אום דעם פירסטען ביסמארק איינען בעזוך אבצו-שטאטטען. וואס דיא ביידען שטאאטס-מאָנגער מיט איינאנדער אונטערהאנדעלט האבען, דאס בילדעט וואָהל נאָך איממער איין „דיפלאָמאטישעס געהייס-נים“. אללין שאָן דיא טהאטזאכע, דאס דער פראנצאָזישע געזאנדטע דיא הויפטשטאדט דייטשלאנדס פערלייעס, אום מיט דעם פירסטען ביסמארק אין ווארצען איינע בעראטהונג אבצוהאלטען, דאס בעדייטעט וואָהל איינע בעזוגעגעלונג דער דייטש-פראנצאָזישען פריינדשאפט.

וויא אלל-יעהרליך, זאָ וואורדע אויך דייער אם 2. סעפטעמבער דער זיעג דער דייטשען ארמעע בייא סעדאן אלס נאציאָנאל-פעסט געפייערט. אללין עס געשאה אין זאָלך סאָלידער וויזע, דאסס דאס עהרגעפיהל פראנקרייכס דייעבייא דורכאוס ניכט פערלעטצט וואורדע. דאס אמטס-בלאטט דעס פירסטען ביסמארק, דיא „נאָרד-דייטשע אללגעמיינע צייטונג“, איסערט זיך דייעבער וויא פאָלגט:

„ווייר פייערן דאס סעדאנ-פעסט בלאָס צו אונזער איינגעגעס פערגיגען, צו אונזערער פריידיגען גענוגטהואונג. דאָך ווייר בעגעהען דיעזע פייער מיט דעם בעוואוסטזיין אונד דער אבזיכט, נאָך קיינער זייטע הין צו פערלעטצען. דיא פארטהיילע, וועלכע דייטשלאנד פ יר זיך ערקאָמפפטע, מיסען צום פארטהיילע דעס „פריעדענס אללער פאלקער“ בעהויפטעט ווערדען!“

ערוואָגט מאן גון דיא פריינדליכען בעציעהונגען צווישען דייטשלאנד אונד פראנקרייך, אונד שטעללט מאן דיעזעלבען דעם דריי-קאיזער-בינד-ניססע ענטגעגען — זאָ קאנן מאן זאגען, דאס גע-גענוואָרטיג דיא הויפט-מאָכטע איירָאָפאס מיט פער-איינטען קראָפטען דען פריעדען אנשטרעבען! אי-טאליען שטעהט בעקאנגליך עבענפאללס דיעזעם בינדניססע זעהר נאהע. נור ענגלאנד בלייבט פער-איינצעלט, דא עס זיך דורך זיינע אונגליכליכע פאָ-ליטיק אין ענגיסטען פיעלע פיינדע געשאפפט האט. יא, עס איזט פאסט אונבעגרייפליך, וויא דער ענגלי-שע מיניסטער-פראָזידענט גלאדסטאָנע דען צאָרן בי סמארקס גערייצט האט, אינדעם ער עס דורכאוס פערהינדערן וואָללטע, דאס דייטשלאנד אין וועסט-אפריקא איינע קאָלאָניען גרינדען זאָללי; אנגלאנד גלויבטע שאָן, פאָן ענגיסטען אוס גאנץ אפריקא בעהערשען צו קאָנען. עס איזט אלל דיעס אום זאָ מערקווירדיגער, וועגן מאן אין בע-טראכט ציעהט, דאס דער דייטשע קראָנ-פרינץ איי-נע טאָכטער דער ענגלישען קאָניגין וויקטאָ-ריא צור פרוא האט! דיא שפאנונג צווישען ענג-לאנד אונד דייטשלאנד לאָסט דאהער דורכאוס קיי-נען קריעג צווישען ביידען שטאאטען בעפירכטען. דיא שפאנונג ווירד וואָהל איין ענדע נעהמען, זאָ-באלד דער גרייזע, הייסבליטיגע גלאדסטאָנע פאָם פאָסטען איינעס מיניסטער-פראָזידענטען אין ענג-לאנד צ ו ר י ק ט ר י ט ט!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (זיינע מאיעסטעט דער קאָ-נ י נ) איזט אם 3. דיעזעס, אום 8 אוהר אבענדס, פאָן אראד אונטער שטרמשען הולדיגונגס-קונדגע-בונגען דער בעפאלקערונג אבגערייזט. דיא גאנצע שטאדט וואר הערליך בעליכטעט. דער קאָניג דאנקטע וויעדערהאָלט פיר דען הערצליכען עמפ-פאנג.

* (דיא סערבישע קאָניגס-פאמיליע אין ווי ע ן) אוס ווען ווירד פאָם 3. דיעזעס געמעלדעט: קאָניגין נאטאליע פאָן סערביען אונד קראָנ-פרינץ אלעקסאנ-דער האבען הייטע אין דען פראכט-גאָרטען פאָן שאָנברונן איינען שפאציער-גאנג געמאכט. קאָניג מ י ל א ן מאכטע בלאָס איינען קורצען שפאציער-גאנג אויף דער ריינג-שטראסע. דאס איזענבאהנ-עראייגניס פאָן קעלענפעלד שיינט בייא דער קאָניג-ליכען פאמיליע איינע געדריקטע שטיממונג צוריק-געלאסען צו האבען.

* (צור ר י י ז ע דעס צאָרס נאך ו נ א ר ש ו ו.) איבער דיא פאָרבעריטונגען פיר דיעזע רייזע ווירד מיטגעטהיילט: „אן דיא בעוואָהנערשאפט וואָרשוים איזט איינע אמטליכע קונדגעבונג בעציע-ליך דער בעפאָרשטעהענדען אנקונפט דעס קאיזערס פאָן רוסלאנד זייטענס דעס אָבער-פאָליציי-מייסטערס ערפאָלגט, וועלכע לויטעט: „אויף בעפעהל זיינער עקסצעללענץ דעס גענעראל-גובערנערס גורקאָ ווירד אנלאָסלך דער פיר דיא נאָכסטען טאגע ער-וואָרטעטען אנקונפט זיינער מאיעסטאָט בעקאנגט-געגעבען, דאס דיא בעוואָהנער וואָהרענד דער אנ-וויזענהייט זיינער מאיעסטעט אין דער שטאדט וואָרשוי איהרע הייזער מיט פ ל א נ ג ע ן, (פאה-

דייטשלאנד אונד פראנקרייך.

— פאָליטישע אנגעהערונג צווישען ביידען שטאאטען. —

הייטע האבען ווייר דען 5-טען סעפטעמבער, אם 2-טען סעפטעמבער דעס יאהרעס 1870 וואר דער טאג פאָן סעדאן, אן וועלכעם דיא דייטשען וואפפען איבער דיא פראנצאָזען איינען עוויג דענקווירדיגען, רוהמרייכען זיעג ערראונגען האבען. צוויי טאגע שפעטער, אם 4-טען סעפטעמבער, וואורדע דיא רעפובליק אין פראנקרייך פערקונדעט.

דער 2-טע סעפטעמבער, אלס דער טאג דער ניעדערלאגע פאָן סעדאן, וואר גלייכזאם דער שטערבע-טאג דעס נאפאָלעאָנישען קאיזערריכס. אבער עבען דעסהאלב קאנן דיעס וועלטגעשיכטליכע עראייגניס ניכט אלס ווירקליכע ניעדערלאגע דער פראנצאָזען בעטראכטעט ווערדען, דא אום דיעזעם עראייגניססע דיא פראנצאָזישע רעפובליק הערפאָרגינג. איינע ניעדערלאגע יעדאָך, וועלכע איינעם שטאאטע דיא רעפובליקאנישע פריהייט איינטראָגט, קאנן דאָך אונמאָגלך אלס טהאטזאָכליכע ניעדערלאגע געלטען, וועלכע מאן דעם פינדע ניכט פערגעססען קאנן אונד וועלכע גלייכזאם נאך דאכע שרייט.

אם יאהרע 1866 האט אונזערע מאָנארכיע עבענפאללס זיטענס דער דייטשען ארמעען בייא קאָנינגראָטץ איינע רעכט עמפפינדליכע ניעדערלאגע ערליטטען. דער טאג פאָן קאָנינגראָטץ וואר דער שטערבע-טאג דעס אבזאלוטען רעגיערונגס-זיסטעמס. דער גייסט דער פריהייט היעלט זיינען פערליכען איינצוג אין אונזערע מאָנארכיע; ווייר עריעלטען איינע קאָנשיטוציאָן, אין פארלאמענט, איינע פערפאנטוואָרטליכע רעגיערונג; קוריץ, ווייר עריעלטען אללעס, וואס איין פרייער שטאאט בעזיטצען מוס.

אונד דעסהאלב קאם עס דעגן אויך, דאס ווייר אונס מיט דייטשלאנד אויסזאָהנטען אונד מיט דיעזעם שטאאטע, דער אונס איינע זאָלך עמפפינדליכע ניעדערלאגע בערייטעט האט. זאָגאר אין איינינגעס אויפרייכטיגעס אונד דויערנדעס בינדנים איינגעגעגען, ווייר פערצייהען דעמזעלבען הערצליך גערנע דיא אונס צוגעפינטע ניעדערלאגע, נאכדעם דיא פאָלקער אונזערער מאָנארכיע עבען דיעזער ניעדערלאגע אי ה ר ע פ ר י ה י י ט צו פערדאנקען האבען!

נון זעהען ווייר יא דאס גלייכע פערהאלטנים, וועלכעס ווייר בייא דער בעפאלקערונג אונזערער מאָנארכיע ערבליקען, אויך בייא דער בעפאלקערונג פראנקרייכס. ווייר האבען צוויי פראָווינצען, ו ו ע נ ע ד י נ ג אונד מ א ל ו א נ ד, פערלאָרען, וועהרענד פראנקרייך ע ל ז א ס אונד ל א ט ה ר י נ ג ע ן איינגעבייסט האט. אונזער שטאאטס-געביעט האט איינע איינבוסע אן צוויי פראָווינצען ערליטטען; אויך דאס פראנצאָזישע שטאאטס-געביעט איזט אום צוויי פראָווינצען פערקירצט וואָרדען. ווייר האבען אבער דיעפיר דיא קאָנשטי-טוציאָנעללע פריהייט, דיא פראנצאָזען דאנעגען דיא רעפובליקאנישע פריהייט ערהאלטען. דיא צייט היילט אללע וואונדען. פערצעהן יאהרע זינד זייט דעם פערהאָנגנים אללען טאגע פאָן סעדאן פערשטריכען, דיא פראנצאָזען בעגינגען איינצוזעהען, דאס איינגעטליך ניכט פראנקרייך, זאָנדערן דאס נאפאָלעאָנישע קאיזער-רייך בייא סעדאן פיר אללע צייטען צו באָדען געוואָרפען וואורדע, מיט איינעם וואָרטע: דיא פראנצאָזען האבען אויף דעם בלוט-

האבען, זאָ מוס ער דורך דרייא כ ר י ס ט ל י כ ע אונד 3 י י ד י ש ע צ י י ג ע ן איבערפיהרט ווערען, ווירד ער ניכט איבערפיהרט, זאָ זאָלל דער א נ ק ל אָ ג ע ר דיא שטראַפע ערליידען, וועלכע דער י ו ד ע העטטע ערליידען מיססען! — ווירד איין יודע ביא נאכטצייט מיסהאנדעלט אונד שרייט אום הילפע, זאָ זינד דיא כריסטען ביא ש ט ר א פ ע פערפעליכטעט, איהם ב י י צ ו ש ט ע הען איזט." —

„מאנכען בעשלוס דער רייכסטאגע, מאנך געזעטץ, דאס איהרען האנדעל פאָללינ צו גרונדע גערייכטעט העטטע, אונד מאנכען שטורם, דען פאנאטישע גייסטליכע געגען זיא ערערגטען, וואוסטען דיא יודען דורך איהר געלד צו בעזיטיגען. דיעזעס זיכערטע איהנען צו אללען צייטען האָהע גאָנגער. איינינע שריפטשטעללער דאגעגען בעהויפטעטען: „נאָטט זעגגע דיא, וועלכע דיא יודען פערפאָלגען!" איין שריפטשטעללער, נאמענס צ י ע כ אָ ו ס ק י, בעהויפטעטע: „דא איין יודע, נאמענס אלעקסאנדער, דען קינדעס-מאָרד איף דער פאָלטער ניכט איינגעשטאנד, זאָ העטטע מאן זיך ניכט בעגנגען זאָללען, איהן צו פערברענגען, זאָנדערן איף זיינען ש א ט ט ע ן, דא עס זעהר וואָהל מאָגליך, דאס דער טיפעל צו גונסטען איינעס יודען איין „אונדינג" איף דער פאָלטער אונטערגעשאָבען, אונד דאס דער ש א ט ט ע ן דער ו ו א ה ר ע י ו ד ע געוויזען זיין זיא!" — נאָך אים יאהרע 1783 קלאגטע דער בערגהאַרדינער-מאָנך ט י ס ק אָ ו ס ק י דיא יודינגען דער צוויבעריא אן. — אין זאָלכע לאָכערליכקייטען פערפעלען דאמאלס דיא יודענ-פיינדליכען שריפטשטעללער!"

„נאך דער איינגעגען אנגאבע דער יודען בעפאנדען זיך אים יאהרע 1540 נור 500 כריסטליכע, דאגעגען 3200 יידישע קייפליטע אונד 9600 יידישע גאָלדארבייטער אונד פאבריקאנטען אום לאנדע. דיא רייכען יודען דאטטען אנגעפאנגען, זיך גאנץ וויא דיא פאָלנישען עדעל-לייטע צו קליידען, יא זיא איבערבאָטען זיא אן פראכט. כאראקטעריסטיש איזט אין דיעזער בעציעהונג איין ערלאס כאָנג זיגיסמונדס I, וועלכער איהנען אונטערזאגט, גאָלדענע קעטטען וואפפען-רינגע אונד זאָכבעל צו טראגען, דיא מיט ערעלשטיינען בעזעטצט וואָרען. — דיא יודען דיעלטען איהרע איינגענען ר י י כ ס ט ע נ ע, יעדע פראָווינץ שיקטע איהרע דעפיוטירטען נאך וואַרשוי, וואָ זיא איינען גראָסען ראטה אונטער זיך בילדעטען אונד איינען מ א ר ש אָ ל ל ערנאנטען, דער פאָן דער רעגיערונג בעשטאָטיגט וואָרדע. קורץ, דיא איזראעליטען בילדעטען געבסט דעם אדעל דיא אנגעזעהענסטע אונד מאָכטיגסטע קאָרפערשאפט אים לאנדע." (גראף מאָלטקע שיינט דיא „אסיפות של ד' ארצות" אלס יידישען רייכסטאג צו בעציכנען.)

„אָפערצגסווייג בעאונרוהיגענד וואר דיא אונגלייכליכע פערמעהרונג דער יודען, פאָן וועלכען מאן אנגענומען, דאס זיא דיא דער איינגעבאָרענען לאנדבעוואָהנער אים דאס דרייפאַכע איבערשטיגט. דא זיך דיא יודען אללען אָפפענטליכען לאסטען אונד אויפלאגען מיט ערפאָלג צו עגטציעהען (?) וואָהטען, זאָ בעשלאָס זיגמונד א ו ג ו ס ט, איהרען פאָרשטעללונגען צום טראָטץ, איינע „קאָפפ-שטייער" צו ערהעבען, אין פאָלגע וועלכער יעדעס אונדיוידואם 1 גולדען, דאמאלס 1 איינהאלב טהאלער, צאהלען זאָללטע; צוגלייך בעאבזיכטיגטע מאן, איהרע ווירקליכע צאהל דאדורך צו ערמיטטעלן, מאן שאָטצטע דיעזע דאמאלס איף מינדעסטענס 200,000 זעעלען, פאָן דער שטייער קאמען אבער נור 16,000 גולדען איין."

„נאָך מעהר מאכט געוואגען דיא יודען אונטער קאָנג יאָהאנ ס אָ ב י ע ס ק י, וועלכעס זיא זיינע איינסטמאליגע טהראָנבעשטיגונג פאָרהער ג ע ו ו י י ס ז אָ נ ט האטטען; דיעזער מאָנארך בעגינסטיגטע דיא איזראעליטען זאָ זעהר, דאס דער סענאט 1683 איהן פאָרמליך ערזוכטע, דאס וואָהל דעם שטאאטעס וואהרצוגעהמען, אונד ניכט אללע גנאדען דער קראָנע דורך דיא האָנדע דער יודען געהען צו לאסען."

„דאס פערבאָט, מיט דען בויערן צו האנדעלן, ווירטהסהייזער צו האלטען אונד בראנטווין צו שענקען, וועלכעס פאסט אונטער יעדער נייען רעגיערונג ווידערהאָלט אונד דעסען איבערטרעטונג זעלבסט מיט ט אָ د ע ש ט ר אָ פ ע בעלעגט

וואורדע, צייגט, דאס דיא יודען ניע אויפגעהאָרט האבען, דיעזען פיר זיא זאָ איינטראָגליכען ערווערבס-צווייג צו בעניטצען."

(ע נ ד ע.)

נ אָ כ ט ר אָ ג.

— קריעגס-ערקלערונג בינא'ס גגען פראנקרייך. —

איינע לאָנדאָנער דעפעשע מעלדעט: „דער „טימעס" ווירד אוים פ ע ק י נ ג טעלעגראפירט: „אין דען שטראסען זינד פלאקאטע אנגעהעפטעט, אין וועלכען דער קריעג גגען פראנקרייך פערקינדעט ווירד. גליכצייטיג ווירד דעם פאָלקע אונטער שטראפ-אנדראָהונג איינגעשאָרפט, דיא אנגעהאָרגען פערמעדער נאצאָגען, דיא אין פעקונג זיך אויפהאלטען, ניכט צו בעליידיגען!" — מאן ווילל זיך אלזאָ אין כ י נ א פאָן דען הייכלערישען פרידענס-פערזיכערונגען פראנקרייכס ניכט טיישען לאסען, ווען כינא ווירקליך אן פראנקרייך דען ק ר י ע ג ערקלערט האט, זאָ קאנן מאן זיך אויך איינען לאנגען, זעהר בלוטיגען קריעג געפאסט מאכען, אין וועלכען וואָהל אויך ענגלאנד אונד רוסלאנד פערוויקעלט ווערדען דירפטען, וועלכע עבען אין כינא ווכטיגע אינטערעססען צו וואהרען האבען.

— צור מאָנארכען-צוזאמענקונפט.

איינע הייטיגע האמבורגער דעפעשע מעלדעט, דאס קאיזער ווילהעלם אונד קאיזער אלעקסאנדער III. אנפאנגס אָקטאָבער אין ש ט ע ט ט י ן (נאָהר-דייטשלאנד) צוזאמענטרעפפען ווערדען. — וויא עס אלזאָ דען אנשיין האט, ווירד איבערהויפט קיינע דריי-קאיזער-צוזאמענקונפט שטאטטפינדען, דא קאיזער אלעקסאנדער מיט דעם בעהערשער עס-טערדייך-אונגארנס אין ט ע ש ע ן, מיט דעם בעהערשער דייטשלאנדס דאגעגען אין ש ט ע ט-ט י ן צוזאמענטרעפפען זאָללל! — אנס ווילל עס יעדאָך שיינען, דאס אלל דיעזע פערשיעדענארטיגען מעלדונגען נור דען צוועק האבען, דיא נהיליסטען איררע צו פיהרען, דאמיט עבען דער „אָרט דער צוזאמענקונפט" אונבעקאנגט בלייבע אונד זיא איהרע פערשוואָרונגען גגען קאיזער אלעקסאנדער III. ניכט צור אויספיהרונג בריינגען קאָנגען.

— כאָלעראַ-מעלדונג.

אין זיד-פראנקרייך איזט וואָהל דיא כאָלעראַ אים ערלאשען בעגריפפען. ליידער טראט דיעזעלבע יעדאָך רעכט ווייטהענד אין א י ט אָ ל י ע ן אונד אין דען לעטצטען טאגען אויך אין ש פ אָ נ י ע ן אויף. עס ווערדען אללע געאיגנעטען פאָרזיכטס-מאסרעגעלן גטראָפפען, אום איינע ווייטער-פערבייטונג דער אנשטעקענדען קראנקהייט צו פערהיטען. —

פ ע ר ל אָ ז ו נ ג.

ציעהונג דער עסטערריכישען קרעדיט-לאָזע.

בייא דער אם 1-טען דיעזעס אין ווייען שטאטטגעהאבטען ציעהונג דער קרעדיט-לאָזע וואורדען פאָלגענדע סעיין געצאָגען: 308 414 583 1079 1453 1524 1556 3447 3373 3296 3234 3093 3045 2464 1989 1701 3983 4134. עס געווינגען ס' 3983 נו' 70 1,000 גולדען; ס' 3373 נו' 64 300 0 גולדען; ס' 3983 נו' 26 15,000 גולדען; ס' 1453 נו' 96, ס' 1701 נו' 50 יע 5000 גולדען; ס' 414 נו' 98, ס' 583 נו' 62 יע 2000 גולדען; ס' 3093 נו' 78, ס' 3983 נו' 98 יע 1500 גולדען; ס' 1989 נו' 94, ס' 3045 נו' 5, ס' 3234 נו' 94 אונד ס' 3296 נו' 100 יע 1000 גולדען; פערנער 400 גולדען ס' 408 נו' 22, 52 אונד 91, ס' 414 נו' 13, 36, 71 אונד 96, ס' 1079 נו' 13, 50 אונד 88, ס' 1453 נו' 19 אונד 63, ס' 1524 נו' 26 אונד 92, ס' 1701 נו' 10 אונד 58, ס' 2464 נו' 43, ס' 3045 נו' 15, 35, 43 אונד 99, ס' 93 3 נו' 46, ס' 3234 נו' 49 אונד 51, ס' 6 33 נו' 16 אונד 65, ס' 3373 נו' 77 אונד 95, ס' 3983 נו' 3, 25, 33 אונד 81, ס' 4133 נו' 62, 68 אונד 94, ס' 4134 נו' 67.

ציעהונג דער עסטערריכישען קרייצ-לאָזע.

בייא דער אם 1-טען דיעזעס אין ווייען פאָרגענאָמ-מענען פערלאָזונג דער עסטערריכישען ראטהע קרייצ-לאָזע פיעל דער הויפט-טרעפפער מיט 100,000 גולדען אויף ס' 7061 נו' 8, דער צווייטע טרעפפער מיט 1000 גולדען אויף ס' 6167 נו' 42, יע 500 גולדען געוואנגען ס' 1186 נו' 46, ס' 2125 נו' 8, ס' 3332 נו' 30, ס' 9191 נו' 25 אונד ס' 9731 נו' 25.

פיר דיא רעדאקציאָן פערא נטוואָרטליך: מ' עהרענטהייל.

פריעדריך דעטשיני

דראָגוען- אונד קרייטער - האנדלונג

בודאפעסט, אים מאראָקקאנער-הויזע,

עמפפיעהלט

זיין רייכהאלטיגעס לאגער פאָן עמפטליכען מעדיקאמענטען, קאקאו-פולפער, קינדער-נעהרמעהל, פיינע פארפומעריען, טהעע, רום, טאָאלעטט-זייפען, וויינען-בייצע, בלוי-שטיין, טהיער-היילמיטטעל, אָטהעריש אלע צור ערצייגונג אללער גאטטונגען בראנט-ווייגע אונד ליקעריע. — אדרעססע.

Friedrich Detsinyi

in Budapest, Marokkanerhaus.

3—2

בעאכטענסווערטהע אנצייגע!

איך ערלויבע מיר, מיינע פעהעהרטען גלויבענס-ברידער איפמערקזאם צו מאכען, דאס בייא מיר שטעטס איין רייכהאלטיגעס לאגער אללער גאטטונגען ס פ ר י ם, מ ח ז ו ר י ם 9-טהיליג, 5 טהיליג, 4-טהיליג אונד 2-טהיליג, מיט דייטשער, יידישער אונד אנגאריישער איבערזעטצונג אין פיינען אונד שטארקען איינבאָנדען בייליגנסט פאָרהעטהיג האבע. גראָסעס לאגער יאראסלוויער אונד קאָלאָמעיער פיינסטער ש א פ ו ו אָ ל ל ט ל י ת י ם פאָן 5, 6, 8, 9 ביז 13 פל' קינדער אונד ב ר מ צ ו ה ט ל י ת י ם פאָן 70 קר' ביז 2 פל' 50 קר', עכטע ז י י ד ע ן ט ל י ת י ם פ ר י מ א קוואליטעט פאָן 8 ביז 12 פל', גאָלד- אונד זילבער-באָרטען פאָן 3 ביז 9 פל' פיר עכט גאראנטירט. כשרה ת פ ל י ן מיט ר צ ו ע ו ת קליין אדער גראס א 2 פל' פיר ניכט כשר צאהלע 10 פל' שטראפע. ש ו פ ר ו ת פעהלער-פרייא מיט וואונדערבארעם קלאנגע פאָן 3 פל' ביז 3 פל' 50 קר'. גראָסעס לאגער געשטעמפעלטער ג ע ש אָ פ ט ס - ש ר י ב - ב י כ ע ר, ש ו ה ל - ב י כ ע ר, פ אָ פ י ע ר. ש ר י י ב - א ו נ ד צ י י כ ע נ - ר ע ק ו ו י ז י ט ע ן, ש"ס, ר מ"ב ם, ט ו ר י ם, ר ב א ל פ ס, אללער גאטטונגען ח מ ש י ם נ"ך אונד מ ש נ י ו ת ששארק אין לעדער געבונדען; פיינסטע ג ע ב ע ט-ב י כ ע ר מיט יידישער אָדער דייטשער אונד אונגארישער איבערזעטצונג, אין סאמט, פערלמוטטער אָדער לעפענבין געבונדען פאָן 2 ביז 6 פל'. דרך חיים, קרבן מנחה סידר מיט תהלים מעמדות מיט מיינען שטארקעס לעדער-איינבאנד 2 פל'. בייא בעשטעללונגען ביטטע גענויא דיא אדרעססע אונד פאסט אנצוגעבען. — איסטראָגע פאָן 10 פל' אויפוואָרטס ווערדען פראנקאָ צוגעזענדעט.

בעשטעללונגען ווערדען נעבען נאכגאהמע שנעללטעגס איסעגעפיהרט.

B. Stammberger,

Buchhändler und Buchbinder in Miskolcz (Ungarn)

Gegründet im Jahre 1869. 4—3

וויכטיג פיר רעגאליען-פעכטער.

רום, שלוואָוויטץ, טרעבער, ליקערע אונד עסטיג

ערצייגט מאן אהנע אפפאראטע בייליגנסט מיט דען עפפעגנגען אונד אעטהעריישען אָלען פאָן

ארנאָלד וואטטעריך

בודאפעסט, טאבאק-גאססע, גגענאיבער דעם איזראעליטישען טעמפעל.

אָפפעריירע פיינער: הויזענבלאזע, וויינבאָקעטס, גלייצערין, עגטזייערונגס-פולווער עצע. אָפפעריירע פיינער: הימבערזאפט אונד ציטראָנען-זאפט פיר גאזעע-פיללונג.

מאניפולאציאָנס-ביכער אין אללען שפראָכען גראטיס.

5—3

Budapest, 1884, Eigenthum und Druck v. MORITZ BURIAN.

Für die Redaction verantwortlich: M. EHRENTHEIL.

ליכע אנגסט ענטשטאנד: האלב-בעקליירעטע מענ-שען שטערצטען אויס דען הייזערן, פרוען ליעסען זיך אן שטריקען אונד ליינט־כערן פאם צווייטען שטאקווערק העראב. לייטע איילטען מיט פאקעלן הערבייא: אים פיערטען שטאק איינעס הייזעס פאנד מאן איינען מאנן האלב ערשטיקט, פיעלע פערזאָ-נען וואורדען פערלעטצט; איין מאנן שטארב אים שפיטאלע, איינער פאר שרעק אן אָרט אונד שטעל-לע. געגען 2 אוהר מאָרגענס וואר דאס פייער גע-לאשט.

* (פאלשע גולדענ-שטיקע) בע-פינדען זיך זיט איניגען טאגען אין דער הייפט-שטאדט שטארק אן אומלויפע, דיא אוים בלייא אונד ניקעל פערפערטיגט זינד. טראָטץ דער אייפ-רינגסטען נאכפארשונגען דער פאליציא קאָנגנטען ביזהער דיא „פאלש-מינצער", אָדער וועניגסטענס יענע פערזאָנען, וועלכע מיט דער פעראויסגאבונג דיזעס פאלשען געלדעסזיך בעפאסען, ניכט אויס-פינדיג געמאכט וועردען.

* (איבער דיא כאָלעראָאָן אָבער-איטאליען) איסערט זיך דיא „אללגעמיינע וויינער מעדיצינישע צייטונג": „טראָטץ אללער אבשעררונג איזט אין איטאליען דיא כאָ-לערא אויסגעבראָכען אונד האט זיך אים פערלויפע דער פאָרוואָכע אין רעכט אויסגעדעהנטער וויזע אויסגעברייטעט. זיא האט אויך שאָן אין גראָסערען שטאָרטען, וויא נעאפעל, טורין, גענוא, פיזא אוי ז'וי איהרען איינאנג געפונדען. איינעס איזט ליידער קלאָר, דאס דיא געפאהר דער באָלערא פיר עס-טערריך מעהר אלס יע הערא־נעריקט איזט, צומאל איין שטארקער צוצוג פאָן פליכטלינגען נאך טיראָל שטאטט האט. אוים דער אנגעשטעקטען שטאדט שפעציא פלאָהען אנגעבליך בערייטס 9000 בין 10,000 פערזאָנען, וואָרונטער מעהרערע אָרצטע זינד: דיא איטאליענישען סאניטעטס- (גע-זונדהייטס-) בעהאָרדען לאסען דיא לאנד- אונד זעע-פאסאשערע נאָך אימער „אנרייבען"; פאָן אי-נער רייניגונג דער שטאָדטע האָרט אונד ליעזט מאן אבער ניכטס. עס איזט וואהרהאפט ערהעבענד, דאס זיך דער קאָניג פאָן איטאליען זאממט זיינען מי-ניסטערן אין דיא אנגעשטעקטען אָרטשאפטען בע-געבען, דיא שפיטאלס- אונד פרוואט-קראנקען בע-זוכט אונד געטראָסטעט, אונד „נאמהאפטע סוממען" צור לינדערונג דעס עלענדס געשפענדעט האט. דער פערלויף דער עפידעמיע וויזד זיך גאנץ נאך דען פאָרקעהרונגען אונד מיטטעלן ריכטיג, מיט וועלכען זיא זייטענס דער בעהאָרדען אונד פריוואט-טען בעקאָמפפט וועردען וויזד. נאך וואָל-לען וויר פיר עסטערריך דאס בעסטע האָפפען, וויא וואָהל דיא געפאהר אונס בעדייטענד נאָהער געריקט איזט. — אין קאטאנצאראָ אונד אין רעגניאָ איזט גראָסע פערווירונג אין פאָלגע דער פורכט פאר דער באָלערא, אויסגעבראָכען. דער פאָסט-דיענסט איזט אונטערבראָכען אונד דיא איי-זען-באהן מוסטע דיא צינגע איינשטעללען, דא זיך דיא בעפאָלקערונג בעוואפפנעט דעס פערקעהרען דערזעלבען ווידערזעטצ. — אין ווילא סאנ-נאָוואנני דראנג דער פאָבעל אין דיא וואָהנונג דעס הערען בארעזע, ווייל מאן גלויבטע, דאס דערזעלבע איינען ארצט פערבאָרגען האלטע, וועל-כער בעשולדיגט וואורדע, דאס ער זיינען קראנקען גיפט געריכט האָטטע! — הערר בארעזע וואורדע פערוואונדעט. ערסט אלס דער שטאאטס-אנוואלט פאָן רעגניאָ מיט סאָלדאטען אויף דען שויפלאטץ קאם, וואורדע דער פאָבעל צערשטרייט אונד דיא רוהע וויעדער הערגעשטעללט, נאכדעם איניגע פערדאפטונגען פאָרגענאָממען וואָרדען וואָ-רען. מאן שפריכט אויך פאָן אנדערען אויסשרייטונ-גען, וועלכע אין דערזעלבען פראָווינץ פאָרגעקאָמ-מען זיין זאָללען. — אוים האָם וווד פאָם 31-טען אוגוסט געשריעבען: אבערגלויבע, פורכט אונד פאָראיינגענאָממענהייט שפיעלען אויך ביא דיעזער געלעגענהייט איינע גראָסע ראָלע. זאָ איזט ער-וויעזען, דאס אין שפעציא, וואָ אנגענוואָרטיג דיא זייכע אם שטאָרקסטען וויטהעט, דיעזעלבע זיך מעהרערע טאגע הינדורך בעמערקבאר מאכטע, אָהנע דאס דיא בעהאָרדע אָדער דאס פובליקום עטוואס דאפאָן ערפוהר, דא דיא אנגעהאָריגען דער ערקראנקטען אוים פורכט פאָר אבשפערונג דיא ערקראנקונגען פערהיטלכטען. עס וואורדע אין דיעזער ריכטונג זאָ וויט גענאנגען, דאס איניגע טאָרטע אָהנע פאָרהערגענאנגענע טאָדטענשיא אין גאָרטען אונד אויף פעלדערן אינסגעהיים, אונד צוואר אין דער מאנגעלהאפטעסטען פלוכט וויזע בעערדיגט וואור-דען, ביז מיט איינעממאלע דיא זייכע אין ערשרעקען-דער וויזע אויסטראט. אלס דאנן איהר פאָרהאנדענזין ניכט מעהר פערהיטלכט וועردען קאָנגטע, בע-גאנן איינע אללגעמיינע פלוכט אונד פערווירונג, אויף דיא ערסטע נאכריכט פאָם אויסברוכע דער באָלערא פליכטעטען געגען 8000 פערזאָנען, אונד צוואר אין זאָלכער איילע, דאס דיא רעגיערונג גאר קיינע צייט האטטע, דיא נאָטהיגען פאָרקעהרונגען געגען דאס פערשלעפפען דער זייכע צו טרעפפען.

נאכטראג.

— צור מאָנארכיען-צוזאממענקונפט.

איינער נייעסטען מעלדונג דער „בערלינער נאציאָנאל-צייטונג" צופאָלגע, וווד דיא צוזאממענ-קונפט דעס קאיזערס ווילהעלם מיט קאיזער אלעקס-סאנדער III. נונמעהר בעשטיממט אנפאנגס אָקטאָ-בער אין שטעטטין שטאטטפינדען. — וויא פיעל מאל אָרט אונד צייט דער מאָנארכען-צוזאממענ-קונפט נאך געאָנדערט וועردען וווד — דאס איזט וואָהל שווער אים פאָרהיניין צו בעשטיממען.

— אין נייער אָרדען פיר ביזמארק. —

אם 2. סעפטעמבער, אלס דעם טאגע דעס סעדאנ-פעסטעס, פערליעה קאיזער ווילהעלם דעם פירסטען ביסמארק דען אָרדען "pour le mérite" (פיר דאס פערדיענסט). ווייל פירסט ביסמארק אלזאָ צום זיעבן איבער דיא פראנצאָזען זאָ פיעל בייגעטראגען, ערהיעלט ער זאָגאר איינען אָרדען מיט פראנצאָז-שער בענענגונג!

— צום פראנצאָזיש-ביגעוישען קריעג. —

וויא אוים פאריז פאָם 4. דיעזעס טעלעגראָ-פירט וווד, וווד אדמיראל קורבעט דיא אינ-זעל פאָרמאָזא מיט בעדייטענדען שטרייט-קראָפטען בעזעטצען.

— צור רייזע דעס רוסישען קאיזערס. —

וויא אוים וואָרשוי טעלעגראפירט וווד, וועردען אין גאנץ ליטהויען גראָסע פאָר-בערייטונגען צום עמפפאנגע דעס צארס געטראָפ-פען. דערזעלבע וווד אין ווילנא מעהרערע טאגע פערוויילען.

פערלאָזונג.

ציעהונג דער עסטעררייכישען קרייצ-לאָזע, (שלום.)

פערגער נעוואנגען יע 100 גולדען: ס' 170 נו' 44, ס' 3706 נו' 30, ס' 3738 נו' 40, ס' 4437 נו' 41, ס' 5139 נו' 1, ס' 6321 נו' 36, ס' 7207 נו' 48, ס' 9257 נו' 48, ס' 10522 נו' 42 אונד ס' 11369 נו' 42; יע 50 גולדען נע-וויגען: ס' 4060 נו' 49, ס' 4100 נו' 8, ס' 4788 נו' 8, ס' 5413 נו' 43, ס' 6067 נו' 37, ס' 1648 נו' 12, ס' 6213 נו' 19, ס' 8185 נו' 38, ס' 7989 נו' 40 אונד ס' 10916 נו' 17.

— אין דער טילגונגס-ציעהונג וואורדען דיא נאכשטעהענדען 15 סעריען אונד צוואר: ס' 750, 821, 1465, 1681, 2367, 3931, 3953, 5118, 6514, 7151, 7351, 7737, 8522, 9425 אונד 9542 נעצאָגען, וועלכע דיא נוממערן 1 ביז 50 ענטהאל-טען, דיא יע מיט 12 גולדען איינגעלאָזט וועردען.

ציעהונג דער לאיבאכער-לאָזע.

בייא דער אם 3-טען סעפטעמבער שטאטגעהאבטען ציעהונג דער לאיבאכער לאָזע, נעווינגט נוממער 29,275 15,000 גולדען, נו' 17,755 נעווינגנסט 2000 גולדען. אויף דיא נוממערן 31,602, 33,628, 41,293 ענטפאללען יע 600 גולד'. יע 30 פל' נעווינגען דיא לאָז-נוממערן 1129 2012 2238 3407 5045 6072 6434 9727 10310 10339 10927 11672 13008 13122 13325 14583 15321 16098 16466 17007 18668 20177 21180 24071 24864 24942 26233 27403 29509 29534 30705 31718 31774 32930 33196 33674 34228 36157 36349 36875 37710 37898 41019 41248

בער אין שטעטטין שטאטטפינדען. — וויא פיעל מאל אָרט אונד צייט דער מאָנארכען-צוזאממענ-קונפט נאך געאָנדערט וועردען וווד — דאס איזט וואָהל שווער אים פאָרהיניין צו בעשטיממען.

— אין נייער אָרדען פיר ביזמארק. —

אם 2. סעפטעמבער, אלס דעם טאגע דעס סעדאנ-פעסטעס, פערליעה קאיזער ווילהעלם דעם פירסטען ביסמארק דען אָרדען "pour le mérite" (פיר דאס פערדיענסט). ווייל פירסט ביסמארק אלזאָ צום זיעבן איבער דיא פראנצאָזען זאָ פיעל בייגעטראגען, ערהיעלט ער זאָגאר איינען אָרדען מיט פראנצאָז-שער בענענגונג!

— צום פראנצאָזיש-ביגעוישען קריעג. —

וויא אוים פאריז פאָם 4. דיעזעס טעלעגראָ-פירט וווד, וווד אדמיראל קורבעט דיא אינ-זעל פאָרמאָזא מיט בעדייטענדען שטרייט-קראָפטען בעזעטצען.

— צור רייזע דעס רוסישען קאיזערס. —

וויא אוים וואָרשוי טעלעגראפירט וווד, וועردען אין גאנץ ליטהויען גראָסע פאָר-בערייטונגען צום עמפפאנגע דעס צארס געטראָפ-פען. דערזעלבע וווד אין ווילנא מעהרערע טאגע פערוויילען.

נאכטראג.

— צור מאָנארכיען-צוזאממענקונפט.

איינער נייעסטען מעלדונג דער „בערלינער נאציאָנאל-צייטונג" צופאָלגע, וווד דיא צוזאממענ-קונפט דעס קאיזערס ווילהעלם מיט קאיזער אלעקס-סאנדער III. נונמעהר בעשטיממט אנפאנגס אָקטאָ-

---

זאָנסט אויסגערענטע נעמיטה דער „טאגטע היה" בעזאָנפטע-נעגד וווד־רקטען.

זיא פאסטע זיך יעדאָך אלסבאלד אונד זאגטע: „נון, ר' שמואל, וואס נעדענקט איהר איינגעלייך מיט דעם קינדע אנצופאנגען?"

„וואס איך מיט דעם קינדע אנצופאנגען נעדענקע? (ערווידערטע ר' שמואל, אינדעם ער דאס קינד האסטע, פאסט אללצו האסטע, ווייעדער אויף דיא עדע שטעללטע) קאנן איך דענן איבערהויפט דאראן דענקען, מיט דעם קינ-דע עטוואס אנצופאנגען? — דאס, מיינע ליעבע „טאגטע היה", זאָללטעט איהר דאָך זעלבסט אם בעסטען איינזעהען!"

„דא פערשטעהע איך איך ווירקליך ניכט, מיין ליע-בער, ר' שמואל! (זאגטע היה מיט זיכטליכער העפ-טיגקייט) איהר ווייד דאָך דער לייבליכע ברודער דעס נאָטט-זעלינען ר' יוסף; איהר מיסטעט דאהער פיר דעסטען קינד זאָרגע טראגען! דאס איזט אייערע פפליכט פאָר נאָטט אונד דער וועלט!"...

„רעדעט דאָך ניכט זאָ בייסטער, טאגטע היה, (ערווייע-דערטע ר' שמואל אין בעזאָנפטיגענדעם טאָנע) איהר האבט וואָהל אויך איינסט זעלבסט קינדער געהאבט; איהר זאָלל-טעט אלזאָ וואָהל וויסטען"...

אָהנע דען ר' שמואל דען זאגטע אויסשפיעכען צו לאסטען, ערווידערטע דיא אלטע מיט איינער נעוויסטען שמערצליכען בייטערקייט: „ניין! ניין! איהר איירט אייך! איך האבע ניע קינדער געהאבט!"...

„נון נוט! (זאגטע ר' שמואל) האבט איהר קיינע קינדער געהאבט, דעסטאָ בעסטער פיר אייך! אבער זאָ פיעל ווערדעט איהר, ליעבע פרויא, דאָך וויסטען, דאס ווענן איין ארמער מאנן זיינע איינענען זעכס קינדער האט, פיר דערען ערהאלטונג ער אים שווייסט זיינעס אנגעזיכטעס אר-בייטען מוס, זאָ קאנן מאן ניכט נאָך פיר איין זיעבענטעס דיא זאָרגע איבער־נעהמען, זעלבסט ווען דעס דאס איינ-ציגע קינד איינעס פערשטאָרבענען ברודערס איזט!".

דיא „טאגטע היה" קאם בייא דיעזער קאלטען צוריק-וויישונג זייטענס דעס ר' שמואל אין איינע וואהרע פערווור-רונג פאָר איינגערעם אונווילללען, אונד זאגטע דאהער אים העפטיגען טאָנע:

„האָרעט דאָך, ר' שמואל! איהר ווייד דער עסטע מענש, דען איך אין מיינעם לעבען נעזעהען, דאס ער איבער דען „זענען נאָטטעס" זאָגאר מורעט! וויסטעט דאָך, דאס קינדער איין וואהרער נאָטטעס-זענען זינד! וויא דיי־פעט איהר אלזאָ דאריבער קלאגען, דאס נאָטט איך מיט זעכס קינדערן געזעגענעט האט! מאן דאָרף איבערהויפט קינדער ניכט צאהלען. וויא איהר זיא צאָהלט, זאָ צאָהלט איהר זיא איינענטליך נאָטט נאך, אָב ער איינעס ניכט צו פיעל אינס הויז נעשיקט האט! אבער דאס „צאָהלען" דער מענ-שען נאלט אין איזראעל איממער אלס שווערע זינדע. אלס דוד המלך עליו השלום דיא קינדער איז־אעלס נעצאָהלט, דא בראך אונטער דעם פאָלקע איינע פורכטבארע פעסט אויס. וויא וויסטעט איהר, אָב נאָטט אייך אין פאָלגע אי-רעס צאָהלענס ניכט דאס איינע אָדער דאס אנדערע קינד וועגענעהמען וווד!"

„נאָטט זאָלל מיך בעהיטען אונד בעשיצען! ((ריעף נון ר' שמואל מיט פאָללער זעעלענ-אנגסט אויס) וואס פאללט אייך דענן דא איין. האבע אך דענן דאסט זאגען וואָללען, דאס מיינע היה שווייג איינע אויגנבליקע. עס טויכטען אין איהרעם קאָפפע איממער מעהר פערדאכטס-נרינדע נעגען דיעזען מענשען אויף, דער זיינע וואָרטע באלד נאך רעכטס, באלד נאך לינקס דרעהטע. עס שיען איהר אלס ווירדע איינע שטיממע אוס איהרעם אינגערען איהר צורופען: „דיא וואָרטע דיעזעס מענשען מיסטען אויף דער פינסטען וואגע געפרעגט וועردען!" דיא ערווידערטע:

„זאגעט עס אלזאָ קורץ, ר' שמואל! זאגעט עס מיט איינעם מאלע רונד עריזס: איהר וואָללעט פאָן דער „יתומה" אייערע ברודערס ניכטס וויסטען!"

ר' שמואלס אויגען שוואממען פאָרמליך אין טהראָ-נען. ער ריגריפפ דיא „תפלין", דיא נאָך אויף דעם טישע לאגען אונד זאגטע:

„איך שווערע עס אייך בייא דען קאָפפען מיינער זעכס קינדער, דאס איך איין בלוט-ארמער מענש בין אונד דאהער פיר דאס קינד ניכטס טהון קאנן!"...

„לעבענדיגער נאָטט! (שריע „טאגטע היה", אינדעם זיא איהם דען מונד מיט איהרער האנד צוהיעלט) לעבענ-דיגער נאָטט! וואהרט שווערעט איהר דענן! ווער האט פאָן אייך איינען שוואור פערלאנגט? בין איך דענן איין ריכטער, דאס איהר פאָר מיר שווערעט, אונד נאָך דאצו מיט דען היילינען „תפלין" אונד זאָגאר בייא דען קאָפפען אייערער קינדער! האבט איהר אייך איבערלעגט, וואס איהר דא נעטהאן? . . .".

היה וואר מיעף ערשיפפערט.

(פאָרשזעצונג פאָלגט.)

נען) טעפּיכען אונד בלומען שמיקען, אויף דען באלקאָנס אונד אין דען פּענסטערן דיא ביסטען, פּאָרטראָטס אונד נאמענס. צינע איהרער מאעסטעטען אנבריינגען; עבענזאָ דעם אבענדס איהרע וואָהנונגען פּאָן איינען מיט קערצען אונד לאמפּען, פּאָן איסען מיט פּאקעלן אונד גאזלוכט איללומינירטן דיר פּען!— דיא הערפּאָראגענדסטען מוזיק-קאפּעללען וואר-שויס דיר פּען וועהרענד דער איללומינאציאָן אויף איהרען, דורך דיא פּאָליציא אנגעוועזענען פּלאָטצען מוזיק-שטיקע פּאָרטראגען!" — דיעזעס „דירפען" ווייס מאן זיך פּאָן עהער וואָהל צו דייטען, דאס הייסט איינגענטליך זאָ פיעל אלס מיסען! דיא באהן-ליניע, וועלכע דער קאיזערליכע אבטהיילונג פּאססירט, ווירד אין דער גאנצען איסדעהנונג מיט „מיליטער-פּאָסטען" בעזעטצט; איסערדעם זאָלל קאוואללעריע לאָנגס דעם שיענענשטראנגעס פּאטראָיללירען. אם איינגאנג דער „צוגאללעע" היעזעלבסט ווירד אין „טריאומפּה-באָגען" ערבוט. — גענעראל-גובערנער גורקאָ פּערפּאנשטאלטעט דעם קאיזער צו עהרען אים קאָנגס-שלאָסס איינען באלל." — אנלאָגליך דער בעפּאָרשטעהענדען אנקונפט דעס צאר'س ערליעס אָבער-פּאָליציי-מיסטער טאָלסטאָי איינע קונדמאכונג, וואָנאך צור טרופּפּען-רעוויע נור דאמען, מיט אויף נאמען לויטענדען קארטען, צוגעלאסען ווערדען, וועלכע קארטען נור בייס אָבער-פּאָליציי-מיסטער צו האבען זינד. קוטשער מיססען אן איהרען הטען אָדער מיטצען בלויע אבצייכען האבען; פערזאָנען, דיא צוטריטט האבען, מיססען בייא דער רעוויע מיט ראָטהען אבצייכען ערשיינען. קארטען צור רעוויע ווערדען אם 4., 5. אונד 6. סעפּטעמבער איסגעפּאָלגט. דיא באהן-ליניע פּאָן וואר-שוי ביז גראניצא איזט מיט מיליטער אונד שאנדארמען בעזעטצט. דיא באהן-האָפּע אונד שטאציאָנס-הייזער ווערדען מעהרערעמאלע טאָגליך, זאָוויא אויך דעם נאבטס, שטרענג דעווודירט. בייא אויפּלאדונג, פּערזענדונג אונד אבלאדונג פּאָן וואארענ-זענדונגען איזט דיא גראָסטע פּאָרזיכט אנגעאָרדנעט. אין וואַרשוי זינד פיעלע געהיימע אנגענטען אוים פּעטערסבורג אנגעקאָמممען.

* (אינגעארטמאהרישיר'שען קאָנגרעסס.) ווייר האבען בעריישט אין נוממער 49 דער „נייען יידישען פּעסטער צייטונג" דיא מעלדונג געבראכט, דאס פּיר דען 3. סעפּטעמבער (פּאָרגעסטערן) דיא אבגעאָרדנעטען דער איינצעלנען יידישען געמיינדען מאָהרענס צו איינער בעראטונג זיטענס דער שטאטהאלטעריייא איינבערופּען וואָרדען. עס איזט זעלבסטפּערשטאָנדליך, דאס אונס היער אין אונגארן דיא איינגעלנדע מערקווירדיגע טהאטזאכע: אים יאהרע 1843, אלס עס אין קוקאזיען נאָך קיינע אָרדענטליכען פּערקעהרס-מיטטעל נאב, פּערשוואנד איינעס טאגעס דיא מיט 40,000 רובעלן אין „גאָלד-דוקאטען" פּאָן דער שטאדט טיפּלים אבערסיגנאך נאך דער שטאדט נוכא אבגעזענדעטע אונד פּאָן איינער אבטהיילונג קאָזאקען בענליטעטע „גולד-פּאָסט". דיא בעהאָרדע פּערמוטהעטע, דאס דיא פּאָסט פּאָן דען דאָרטיגען ריבערן איבערפּאללען אונד נאך „ערמאָרדונג דער קאָזאקען" אויסגעפּלינדערט וואָרדען זייא. זיא בעאויפּטראגטע דאהער דען דאמאליגען בעצירקס-שעף פּאָן סיגנאך אונד אויך איינען אָבערסטען, נאך דען ריבערן צו פּאָרשען אונד דען פּערלוסט צו שטאנדע צו בריינגען. דא דיא ביידען בעאמטען דיעזע פּאָרדערונג ניכט בעפּריידיגען קאָנגטען, זאָ וואור-דע ערסטערער זיינעס אמטעס ענטלאסען, אונד לעטצטערער מיט געפּאנגניס בעשטראפט. פּיעלע אונטערגעאָרדנעטע בעאמטע וואורדען פּערנער נאך זיבערען פּערבאנגנס — פּאָר איינגיגען טאגען פּאָדען ארבייטער, וועלכע אן דעם אופּער דעס „פּאשא"-פּלוסעס (נעבענ-פּלוס דעס „יאָרא"-פּלוסעס) בייא איינער מיהלע נאבגרובען, 700 רובעל אין „גאָלד-דוקאטען אונד פּיעלע נאָך גוט ערהאלטענע „זאָקע אונד שריפּטען" אים שלאממע בעגראבען. עס וואורדע פּעסטגעשטעללט, דאס דיעזע גענענשטאָנדע פּאָן יענער פּאָסט אוס דעם יאהרע 1843 הערריהרען. מאן פּערמוטהעט דאהער, דאס דיעזעלבע דאמאלס „זאממט דען קאָזאקען" אין דען פּאשא-פּלוס געשטירצט וואר. דיא נאכגראבונגען וואורדען אויף בעפּעהל דער בעהאָרדע אין דעסען איינגעשטעללט.

* (שרעקליכער אונגליקס-פּאלל.) אוס פּאריז ווירד אָפּם 3-טען דיעזעס בערכטעט: אין דער גאסע פּאינט-דענס בראך אם 2-טען דיעזעס נאכטס דיא ראָהר-לייטונג דעס קאנאלס, אן וועלכעם איסבעסעריונגען פּאָר-גענאָמممען וואורדען, אונד איינע ענגאָרמע „וואסער-זיילע" שאָס ביז אינס צווייטע שטאָקווערק דעס אין דער נעהע בעפּינדליכען געבייודעס עמפּאָר. עטוואס דורך פּינפּאונדצוואנציג מינוטען פּעראורזאכטע דיא וואסער-זיילע נאמהאפּטע צערשטאָרונגען, וועהרענד ערד-ארבייטער דאס וואססער צוריקצוהאלטען בעמיהט וואָרען, עקספּלאָדירטע אונטער פּירכטערליכעס געטאָזע איין „גאז-ראָהר" אין דער נאָהע. איינע פּייערזיילע טראט אן שטעללע דעס וואססערס אונד דראָהטע דאס גאנצע שטאדט-פּייערטעל איינצוּאשערן. אללע גאז-לייטונגען דער אומגעבונג וואורדען אבגעשפּערערט, וואָדורך דאס גאנצע פּיערטעל אין פּינסטערנים געהיללט וואורדע. איינע פּירכטער-פּאָלגענדע מערקווירדיגע טהאטזאכע: אים יאהרע 1843, אלס עס אין קוקאזיען נאָך קיינע אָרדענטליכען פּערקעהרס-מיטטעל נאב, פּערשוואנד איינעס טאגעס דיא מיט 40,000 רובעלן אין „גאָלד-דוקאטען" פּאָן דער שטאדט טיפּלים אבערסיגנאך נאך דער שטאדט נוכא אבגעזענדעטע אונד פּאָן איינער אבטהיילונג קאָזאקען בענליטעטע „גولד-פּאָסט". דיא בעהאָרדע פּערמוטהעטע, דאס דיא פּאָסט פּאָן דען דאָרטיגען ריבערן איבערפּאללען אונד נאך „ערמאָרדונג דער קאָזאקען" אויסגעפּלינדערט וואָרדען זייא. זיא בעאויפּטראגטע דאהער דען דאמאליגען בעצירקס-שעף פּאָן סיגנאך אונד אויך איינען אָבערסטען, נאך דען ריבערן צו פּאָרשען אונד דען פּערלוסט צו שטאנדע צו בריינגען. דא דיא ביידען בעאמטען דיעזע פּאָרדערונג ניכט בעפּריידיגען קאָנגטען, זאָ וואורדע ערסטערער זיינעס אמטעס ענטלאסען, אונד לעטצטערער מיט געפּאנגניס בעשטראפט. פּיעלע אונטערגעאָרדנעטע בעאמטע וואורדען פּערנער נאך זיבערען פּערבאנגנס — פּאָר איינגיגען טאגען פּאָדען ארבייטער, וועלכע אן דעם אופּער דעס „פּאשא"-פּלוסעס (נעבענ-פּלוס דעס „יאָרא"-פּלוסעס) בייא איינער מיהלע נאבגרובען, 700 רובעל אין „גאָלד-דוקאטען אונד פּיעלע נאָך גוט ערהאלטענע „זאָקע אונד שריפּטען" אים שלאממע בעגראבען. עס וואורדע פּעסטגעשטעללט, דאס דיעזע גענענשטאָנדע פּאָן יענער פּאָסט אוס דעם יאהרע 1843 הערריהרען. מאן פּערמוטהעט דאהער, דאס דיעזעלבע דאמאלס „זאממט דען קאָזאקען" אין דען פּאשא-פּלוס געשטירצט וואר. דיא נאכגראבונגען וואורדען אויף בעפּעהל דער בעהאָרדע אין דעסען איינגעשטעללט.

* (שרעקליכער אונגליקס-פּאלל.) אוס פּאריז ווירד אָפּם 3-טען דיעזעס בערכטעט: אין דער גאסע פּאינט-דענס בראך אם 2-טען דיעזעס נאכטס דיא ראָהר-לייטונג דעס קאנאלס, אן וועלכעם איסבעסעריונגען פּאָר-גענאָמممען וואורדען, אונד איינע ענגאָרמע „וואסער-זיילע" שאָס ביז אינס צווייטע שטאָקווערק דעס אין דער נעהע בעפּינדליכען געבייודעס עמפּאָר. עטוואס דורך פּינפּאונדצוואנציג מינוטען פּעראורזאכטע דיא וואסער-זיילע נאמהאפּטע צערשטאָרונגען, וועהרענד ערד-ארבייטער דאס וואססער צוריקצוהאלטען בעמיהט וואָרען, עקספּלאָדירטע אונטער פּירכטערליכעס געטאָזע איין „גאז-ראָהר" אין דער נאָהע. איינע פּייערזיילע טראט אן שטעללע דעס וואססערס אונד דראָהטע דאס גאנצע שטאדט-פּייערטעל איינצוּאשערן. אללע גאז-לייטונגען דער אומגעבונג וואורדען אבגעשפּערערט, וואָדורך דאס גאנצע פּיערטעל אין פּינסטערנים געהיללט וואורדע. איינע פּירכטער-ארטיגען פּערהאָלטניססע אונזערער גלויבענסגענאָססען אין מאָהרען ניכט געגוויא בעקאנגט זינד. ווייר מיססען דעסהאלב פּאָר אללעס הערפּאָרהעבען, דאס דיא יודען אין מאָהרען ניכט בלאָס „קול-טוס-געמיינדען," זאָנדערן גלייכצייטיג אויך זעלבסטשטאָנדיגע „פּאָליטישע געמיינדען" מיט איינעס איינגענענדע בירגער-מיסטער אן דער שפּיצע בילדען. פּערנער מוס הערפּאָרגעהאָבען ווערדען, דאס אין פּאָלגע דער פּרייציגיגקייט פּיעלע אלטע געמיינדען פּאסט גאָנצליך פּערשוואונדען זינד, דא איהרע מיטגליעדער נאך אללען ריכטונגען זיך צערשטרייטען אונד גאר קיינער געמיינדע אלס „אָרדענטליכע מיטגליעדער" אנגעהאָרטען. עס מיססען דאהער זאָגענאנגטע „בעצירקס-געמיינדען" געבילדעט ווערדען, דאמיט אללע יודען איינעס בעצירקעס איינער אונד דערזעלבען בעצירקס-געמיינדע אנגעהאָרען זאָללען. — עס ווירד איס בריגן אָפּם 3-טען דיעזעס איבער דיעזע פּערזאמممלונג פּאָלגענדעס טעלעגראָפירט: „הייטע פּאנד אין דער שטאטטהאלטעריייא דיא דעלעגירטען-פּערזאמممלונג זאממטליכער אזראעליטישען קולטוס-געמיינדען מאָהרענס שטאטט. דען פּאָרזיטץ פיהרטע שטאטטהאלטעריי-ראטה רוזיטשקא; אלס רעפּערענט פונגירטע בארָאָן אייבעלבורג. ערסטערער טהיילטע מיט, דאסס דאס מיניסטעריאום דיא ניי-אָרגאנזאציאָן דער „קולטוס-געמיינדען" אונד דערען טרענגונג פּאָן דען „פּאָליטישען אזראעליטישען געמיינדען" אנגעאָרדנעט האבע! אום דיעס דורכצופיהרען, מיססע פּאָרערסט יעדער צו קאָנשטטוטיאָרענדען קולטוס-געמיינדע אין געביעט צוגעוועזען ווערדען, אינגערהאלב דעסען יעדער דאזעלבסט וואָהנענדע אזראעליט מיטגליעד דער בעצייכנעטען קולטוס-געמיינדע איזט! — דאס נייע שטאטוט פּיר זאממטליכע מאָהרישע געמיינדען ווירד עהעסטענס גענעהמיגט. דיא ניי-אָרגאנזאציאָן טרישט אם 1. אָנגער 1885 אין קראָסאָ.— וויא זעהר דיעזע ניי-קאָנשטיטוציאָן אין פּאָלגע דער פּרייציגיגקייט נאָטהווענדיג געוואָרדען איזט, געהט אוס דער טהאטזאכע הערפּאָר, דאס אין דער רעבטליך בעשטעהענדען קולטוס-געמיינדע אלטהארט 8, אין מאָרקווארטען 7 אונד אין וואָלקונג 1 אזראעליט וואָהנען. דיא רעגיערונג בעשטעהט אויף דער פּעראיינגונג דעראָרטיגער געמיינדען צו איינער „בעצירקס-קולטוס-געמיינדע".— דיא „קולטוס-פּעראיינע" אין אָלמיטץ אונד וואָלאָביש-מעזעריטש מעלדעטען בייא דיעזער געלעגענהייט איהרע אומוואנדלונג אין „קולטוס-געמיינדען" אן.

* (אינגעוויעדערגעפּונדענגעגלד-פּאָסט-זענדונג.) דיא פּעטערסבורגער צייטונג „נאָוואָיע וורעמיא" ערצעהלט אללען איינגעלהייטען נעגען איינגעוויהס. דיא זיינען בייד' בעפּראָפּען. מאָגליך אלזאָ, דאס איהס דיא נעהיימנס פּאָללע געשיכטע מיט דער „טהיר" נאר בעקאנגט איזט. אונד ווענן ניכט, זאָ ווירד יא דאָך אויך ער געווס אללע אנשטרענגונגען נערנע מאכען, אום הינטער דיעזעס שווער לאָזבארען „ראָזהזעלפּס" צו קאָممען, אונד דאס הינטערבליבענע עלטערלאָזע קינד פּאָר איינעס שאדען צו בעוואהרען. — יא, זיא דאכטע זיך: „נאָטהיגענפּאללס ווערדע איך איהס וואָנאך דראָהען, דאס קינד, ווענן ער דעזעלבען ניכט צו זיינעס רעכטע פּעריהלפּס. איהס צור פּערזאָרגונג צו איבערלאסען. ער וויינס עס יא ניכט, דאס איך דיעזע פּפליכט איבערנאָممען האבע! ער מיסטע זיך יא פּאָר נאָטס אונד פּאָר דער וועלט שאָممען, וואָללטע ער זיך דעס איינגיגען הינטערבליבענען קינדעס זיינעס בייודערס ניכט אנגעהמען?"...

מיט דיעזעס נעראנקען פּיעללס, פּאסטע „מאנטע היה" דען ענטשלוס, דען ר' שמואל צו בעזוכען. פּיר זיך העטטע זיא נעווס נעמאנדען אום איינע מישווירקונג ערוכט; אללין דא עס זיך אום דאס נעשיק דעס איהר אנפּערטרויטען קינדעס האנדעלטע, דא מוסטע זיא אללען שטאָלץ איהרע עדלען זעעלע צו דיעזעס צוועקע אויפּאָפּפּערן. — „אבער (מורמעלטע דיא אלטע פּרויא אין זיך הינין) איך ווילל מיך ניכט פּערזינדיגען. מאן דארף ניכט מאנדען „חושד" זיין, בעפּאָר מאן „בעוויזע זיינער שולד" אין האנדען האט. דאך דיא וועלט איזט ליידער שלעכט, זעהר שלעכט. הייטע דאָרף מאן ווירקליך אויך דעס איינגען בריודער ניכט טרויען. זאָ פּיעל איזט בעקאנגט, דאס ר' שמואל דאס קליינע פּערמאָגען זיינעס גונסטהער פּערשפּאָרען, אונד דאס ר' יוסף מיט איהם ניא אבגעערבעגעס אונד אויך קיין בוך איבער זיין נוטהאבען געפּיהרט. — נון איזט דיעזער אונערוואַרטעטער ווייזע נעשטאָרבען. דיא טאָדטען זינד ששומס; זיא קאָנגען ניכט שפּרעכען . . . ווער וויס, וואס דא פּאָרגענאנגען . . . נאָטס; נאָטס! איך ווילל נימאנדען „חושד" זיין! בעהיטע מיך דאָך פּאָר איינער זינדע!"

זאָלך פּערשיעדענארטיגע נעראנקען דורכטאָבטען דען קאָפּף דער ארמען „מאנטע היה", אלס זיא זיך, מיט דער קליינען דבורה אן דער האנד, אויף דען וועג מאכטע, אום ר' שמואל צו בעזוכען, דער אין איינער עגטגעגענגעזעצטען עקע דער נאסס, אין איינעם אמליכען הויזע, ווינע וואָהנונג האטטע. זיא טראָף איהן, אלס ער עבען דאס מאָרגענגעבעס (תפלת שחרית) בעענדעס האטטע אונד אים בענרייפּפּע וואר, דיא „תפלין" אבצולעגען. אלס ער אבער פּלאָטצלך דאס קליינע קינד זיינעס בריודערס ר' יוסף ערבליקטע, דא שריע ער שמערצענספּאָלל לויט אויף, אונד איין שטראָם פּאָן טהאָגען ענשטירצטע זיינען איינען.

ער נאהם דאס קינד מיט פּיעלער צאָרטליכקייט אויף דען ארם אונד זאגטע:

„נאנין מיין בריודער ר' יוסף! נעראדע זאָלכע אורגען האס אויף ער נעהאבט!"

דאנן שטרייכעלטע ער דעם קינדע ליעבעפּאָלל דיא קליינען וואנגען אונד זאגטע: „ווייסט דוא, מהיירעס קינד, אויך דיינען פּעטער שמואל ליעב האבען? פּערשטרך מיר דעס דאָך, מיין מהיירעס לעבען!"

דיעזע וואָרטע ווארען אין זאָלך צאָרטליכקייט, איינדרינגליכעס מאָגע נעשפּראָכען, דאס זיא אויך אויף דאס בענען בריודערס פּערוואלטעטע, אונד דאס ר' יוסף מיט איהם ניע אבגעערבעגעס אונד אויך קיין בוך איבער זיין נוטהאבען געפּיהרט. — נון איזט דיעזער אונערוואַרטעטער ווייזע נעשטאָרבען. דיא טאָדטען זינד ששומס; זיא קאָנגען ניכט שפּרעכען . . . ווער וויס, וואס דא פּאָרגענאנגען . . . נאָטס; נאָטס! איך ווילל נימאנדען „חושד" זיין! בעהיטע מיך דאָך פּאָר איינער זינדע!"

פּאָלליעמאָן.

טאנטע היה, דיא לאנד-רעבעצין.

פּאָן דר. סאמועל סטיאסנ'.

(4-טע פּאָרטזעטצונג.)

דיא נוטע „מאנטע היה" וואר איינעס טהיילעס רעכט אָרנערליך דאָרטיגער, דאס ר' שמואל וועהרענד דער גאנצען „שבעה-צייט" אום דאס הינטערלאסענע קינד זיינעס בריודערס זיך נאר ניכט קוממערטע. דאָך אין איהרער פּראָמינענטען טראכטעטע זיא אנדערערזייטס, דעזעלבען צו ענטשולדיגען, אינדעם זיא זיך דאכטע: „דער שמעיין דעס ר' שמואל אום דען פּייה פּערשטאָרבענען בריודער איזט אין נאמענלאָזער; ער וואר יא בייא דעסען בעשטאטונג זאָ טראָסטלאָז, דאס אללע וועלט פּרכטעטע, דער איבערלעבענדע בריודער קאָנגע בייא איינער זאָלכען נעמיטהס-ערשטערונג לייכט אין וואהנזינן גערעטהען. מאן קאנן עס איהם דאהער ניכט פּערארגען, ווענן ער אין זאָלך פּערצווייפלונגסאָללער נעמיטהס-שטימונג דעס קליינען מאָרכעס דך ניכט ערינערטע. אום זאָ מעהר דיריפּטע יעדאָך זיינע צאָרטליכקייט ערוואכען, ווענן מאן איהם דאס קינד צופּיהרט!". . .

טהאטזאכע איזט עס, דאס דיא פּראָممע פּרויא יעטצט דען ר' שמואל נאר ניכט פּיר פּאהיג היעלט, דאס ער נעגען זיינען בריודער, מיט דעם ער יא גלייכזאם אינגנסס פּערוואכסען וואר, איינע שטראָפּליכע אונטערייע בענאנגען האבע. אללין זיא וואָללטע איהם בלאָס דיא ראטהערהאפּטע איינערונג דעס פּערשטאָרבענען ר' יוסף אין בעצוג אויף דיא „טהיר" מיטטהיילען. ער וואר יא אין